

A Fővárosi Ítéltábla a **felperes jogi képviselője (felperes jogi képviselőjének címe)** által képviselt felperes neve (**felperes címe**) felperesnek, a **alperes jogi képviselője (alperes jogi képviselőjének címe)** által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2019. november 27. napján kelt 39.G.41.852/2018/29. számú ítélete ellen a felperes részéről 30. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét azzal hagyja helyben, hogy mellőzi a felperes illetékfizetésére vonatkozó kötelezését.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 20.000 (húszezer) forint + áfa mértékű másodfokú perköltséget, valamint az államnak külön felhívásra 69.700 (hatvankilencezer-hétszáz) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

- [1] A felperes mint adós és az alperesi jogelőd mint hitelező 2007. szeptember 5-én gépjármű vásárlási célú **iktatószám** hitelszerződést kötött, mely szerint a hitel összege 1.698.077 forint, futamideje az eredeti megállapodás szerint 84 hónap. A szerződés változó kamatozású, CHF alapú, változó futamidejű, az éves induló ügyleti kamatláb 10,70 % azzal, hogy változásának eseteit és módját az Üzletszabályzat tartalmazza. A havonta esedékes törlesztőrészlet összege 28.811 forint.
- [2] A szerződés 6. pontjának második bekezdése szerint „Deviza alapú finanszírozás esetén a törlesztőrészletek forintban fizetendő összege a devizanem árfolyam és a devizakamat alakulásától függően változhat. Ennek jelentős kockázata abban rejlik, hogy a forint leértékelődése nemcsak az esedékes törlesztőrészletek növekedését eredményezi, de a teljes hátralévő tőketartozást is növeli. A Hitelszerződés lejárat előtti megszűnése, vagy módosulása esetén a teljes hátralévő tőketartozást érintő árfolyam-különbözet egy összegben esedékessé válik. Az Adós kijelenti, hogy tudatában van a deviza alapú finanszírozás fokozott kockázatának, és vállalja ennek következményeit.”
A hitelszerződés elválaszthatatlan részét képező Üzletszabályzat 18.3.4. pontja is ugyanezen rendelkezést foglalja magába.
- [3] A felperes módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy az egyedi szerződés 6. pontja

második bekezdésének idézett rendelkezése, valamint az Üzletszabályzat 18.3.4. pontja tisztességtelen, melynek következménye, hogy az Üzletszabályzat 18.3.2. pontjában meghatározott képlet szerinti árfolyamváltozás megfizetésére nem köteles. Kérte, hogy a bíróság az alperest 871.339 forint megfizetésére kötelezze. Indokául előadta, hogy a tájékoztatás általános jellegű, nem derül ki a sérelmezett pontokból, hogy az árfolyamváltozás lehetősége valós, az a hitel futamideje alatt bármikor bekövetkezhet. Megítélése szerint a tájékoztatás csak akkor lehet tisztességes, ha számításokkal mutatja be a fizetési kötelezettség változását különböző árfolyamok esetén. Kifogásolta, hogy a tájékoztatás a szerződéskötést megelőzően kellő időben nem történt meg, továbbá az alperes nem tájékoztatta a CHF menekülő valuta jellegéről, a fogyasztóra hátrányos árfolyamváltozás valószínűségéről és mértékéről. Kérte, hogy a bíróság döntése meghozatalánál vegye figyelembe az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: Bíróság) C-51/2017. számú ítéletében foglaltakat.

- [4] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte figyelemmel arra, hogy a támadott pontokban foglalt tájékoztatás érthetően és világosan tartalmazza az árfolyamváltozás lehetőségét, tájékoztatása megfelel a jogszabályi követelményeknek. Kiemelte, hogy a tájékoztatás nem terjedhet ki az árfolyamváltozás várható irányára és mértékére, a kockázat reális voltára és valószínűségére. Hangsúlyozta, hogy a döntés meghozatalakor figyelemmel kell lenni a felperes szerződéskötéskori magatartására, mégpedig arra, hogy az adott helyzetben észszerűen, figyelmesen és körültekintően járt-e el.
- [5] Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította és döntött a perköltség viselése tárgyában is. Ítélete indokolásában megállapította, hogy a perbeli szerződés a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 523. §-a szerinti kölcsönszerződés, amely a 685. § e) pont értelmében fogyasztói szerződésnek, míg a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) fogalomrendszerében lakossági kölcsönszerződésnek minősül. A szerződő felek a hitelszerződés létrejöttéhez szükséges, a Ptk. 523. §-ában foglalt feltételekben megegyeztek. Kiemelte, hogy a kölcsönszerződés 7. pontjának (helyesen: 6. pontjának) második bekezdése tájékoztatást ad a devizaalapú finanszírozás kockázatáról, továbbá a felperes egyoldalú nyilatkozatát tartalmazza, miszerint tudatában van a devizaalapú finanszírozás fokozott kockázatának és vállalja ennek következményeit. E tájékoztatás világos és egyértelmű, a peres felek szerződésbeli jogait, kötelezettségeit illetően semmilyen megállapítást, rendelkezést nem tartalmaz, így fel sem merülhet, hogy a peres felek jogainak egyensúlyát bármilyen módon megbontaná, ezért e feltétel nem ütközik a Ptk. 209. § (1) bekezdésébe; a rendelkezés tisztességtelenségének vizsgálata tehát fogalmilag kizárt. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a feltétel tisztességtelensége annak vizsgálhatósága esetén sem lenne megállapítható, mivel a 6/2013. PJE határozat szerint a tájékoztatási kötelezettség nem terjedhet ki az árfolyamváltozás várható irányára, előre nem látható mértékére. A perbeli tájékoztatásból egyértelműen felismerhető volt, hogy az árfolyamkockázat a fogyasztót terheli és az árfolyam rá nézve kedvezőtlenül is változhat. Az elsőfokú bíróság értékelte a felperes szerződéskötés során tanúsított magatartását, miszerint számára érthetőnek tűnt a szerződés, nem emlékszik, hogy kérdezett-e bármit azzal kapcsolatban. A 6. pontot is elolvasta, melyet úgy értelmezett, hogy a szerződésben írt törlesztőrészlet mindkét irányban valamelyest változhat. Tudatában volt annak is, hogy ez egy devizaalapú szerződés, az árfolyam akár lefelé, akár felfelé is változhat, azonban a kockázat nagyságával nem volt tisztában. Mindezekből az elsőfokú bíróság azt a következtetést vonta le, hogy az alperesi jogelőd kellő mértékű tájékoztatást adott a szerződés kockázatáról. Kiemelte, hogy a szerződést és szerződési feltételeket tartalmazó okiratot az átlagfogyasztótól elvárható gondossággal kell áttanulmányozni, és ha a szerződésben a fogyasztó olyan rendelkezéseket észlel, amelyeket nem ért, megfelelő magyarázatot igényelhet. A pénzügyi kötelmekben előfordulhat szakkifejezések használata, matematikai formulák, képletek alkalmazása,

azonban azok nem tisztességtelenek önmagukban azért, mert megértésük a szerződés elmélyültebb tanulmányozását, esetleg szakember segítségének igénybevételét teszi szükségessé. A felperes a rendelkezésre álló okiratokból megismerhette volna a devizaalapú kölcsön kockázatait.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az Üzletszabályzat tartalma alapján megállapítható, hogy az alperesi jogelőd a felperest a Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdés a) pontja alapján tájékoztatta a devizaalapú hitel igénybevételéből eredő esetleges kockázatokról, a felperes az abban foglaltakat aláírásával tudomásul vette. A bíróság rámutatott, hogy az alperesi jogelődnek az árfolyamkockázat tekintetében nem kellett tájékoztatást adnia arról, hogy az árfolyam mozgására milyen piaci mechanizmusok és egyéb körülmények hatnak, ezek számossága és egymással való kölcsönhatásának ismertetése meghaladja a szerződés kereteit, az alperesi jogelőd tájékoztatási kötelezettségét. A tájékoztatásban pedig utalás sincs arra, hogy egy meghatározott mérték feletti árfolyamváltozás esetén a felperesnek nem kellene viselnie a kockázatot. A kockázatvállalás korlátlanságát a hitelnnyújtónak nem kell szó szerint feltüntetnie a tájékoztatóban, elegendő, ha annak értelmezése alapján megállapítható, hogy a kockázatot teljes mértékben az adós viseli. A tájékoztatás kitért arra is, hogy a változás a hitel futamideje alatt az árfolyam elmozdulások, a nemzetközi pénzpiacok és a forint piaci helyzete változásától függően bármikor, előre meg nem becsülhető gyakorisággal, irányban és mértékben következhet be, mely befolyásolja a tőke, valamint törlesztőrészletek összegét.

Az elsőfokú bíróság mindezekre figyelemmel megállapította, hogy a perbeli szerződésbe foglalt árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás megfelel mind a Bíróság, mind a Kúria iránymutatásának, valamint a nemzeti jogszabályoknak is, ezért a keresetet elutasította.

A Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a bíróság a felperest az alperes perköltségének, valamint az illetékfeljegyzési joga folytán a le nem rótt kereseti illeték megfizetésére.

- [6] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes élt fellebbezéssel, melyben elsődlegesen annak megváltoztatását, a keresetével egyező döntés meghozatalát, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését kérte. Indokául előadta, hogy a per tárgyát képező egyedi szerződés nem kölcsönszerződés, hanem hitelszerződés, ezért nem a Ptk. 523. §-a, hanem az 522. §-a irányadó. Mivel az elsőfokú bíróság nem bírálta el a keresetet, megsértette a Pp. 213. §-át. Álláspontja szerint a 7. (helyesen: 6.) pontba foglalt szerződési feltétel egyedi megtárgyaltsága nem állapítható meg. E pontban az alperesi jogelőd általános tartalmú tájékoztatást adott, így annak egyedi megtárgyaltságát az alperesnek kellett volna bizonyítania. Az árfolyamváltozás korlátozás nélküli, fogyasztó általi viselése a szerződéses konstrukció egyik alapvető, a főszoolgáltatást meghatározó része, így a tájékoztatás és a kockázatvállalás elfogadása nem tekinthető pusztán egyoldalú jognyilatkozatnak. A szerződésben meghatározott fokozott kockázattól eltérően a gépjárműkereskedésben arról tájékoztatták, hogy az elmúlt években nem volt nagy árfolyammozgás, így a kockázatot a kereskedés elbagatellizálta. Nem kapott megfelelő objektív tájékoztatást arról sem, hogy az általa vállalt kockázat azt jelenti, hogy a törlesztőrészlet többszörösére emelkedhet, annak nincs felső határa. E pontban rögzített tájékoztatás önmagában külön figyelemfelhívás és tájékoztatás nélkül nem alkalmas arra, hogy az abban írt fokozott veszélyre a fogyasztó figyelmét felhívja.

A szerződés 6. pontja nem elégíti ki a tájékoztatással szemben támasztott tartalmi követelményeket, ezért nem átlátható és nem érthető.

A felperes a Ptk. 209. § (1) és (4) bekezdésére hivatkozással kiemelte, hogy a szerződési feltétel tisztességtelen azért is, mert ezen értelmezhetetlen szerződési feltételek alapján terheli ki az alperes az árfolyam-különbözetet és eltorzítja a szerződéses egyensúlyt az ő javára. Előadta, hogy a szerződés megkötése előtt kellő időben kell rendelkezésre állnia a fogyasztónak átadott kockázatteljáró nyilatkozatnak, hogy elegendő idő legyen a megfontolt és megalapozott döntés meghozatalára. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete nem felel meg a Bíróság C-51/2017. számú ítéletének 74-76., 78., 81., 85., 87., 98., 90. pontjaiban foglalt követelményeknek, továbbá a

Kúria Konzultációs Testületének 2019. április 10. napján kelt emlékeztetőjében írtaknak.

Fenntartotta álláspontját, miszerint a tájékoztatás csak akkor lehet tisztességes, ha számítások is vannak benne arról, hogyan alakul a fogyasztó fizetési kötelezettsége meghatározott árfolyamok esetén. Hivatkozott továbbá a Bíróság C-26/13., a C-186/16. és a C-227/18. ítéletére.

- [7] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte annak helyes indokaira tekintettel. Kiemelte, hogy az általa teljes bizonyító erejű okiratba foglalt kölcsönszerződés 7. pontja (helyesen: 6. pontja), valamint az Üzletszabályzat ezzel szövegszerűen azonos 18.3.4. pontja tanúsítja, hogy a felperes a jogügylet kockázatáról teljes körű tájékoztatást kapott; nem volt jogszabályi kötelezettsége, hogy külön okiratba foglalt nyilatkozatot készítsen. A nyilatkozat a Hpt. 203. § (7) bekezdés a) pontjának megfelelő, tartalmazza az árfolyamkockázat ismertetését és a törlesztőrészletre gyakorolt hatását is. Felhívta a figyelmet arra, hogy a Kúria nem írta elő, hogy a tájékoztató szövegében *expressis verbis* szerepelnie kell annak, hogy a kedvezőtlen változás felső határ nélküli, korlátlan is lehet. Csupán annak van jelentősége, hogy a tájékoztatás alapján a fogyasztó alappal gondolhatta-e úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli. A nyilatkozat utalást sem tartalmaz arra, hogy a kockázatvállalásnak felső határa lenne, abból kitűnik, hogy az árfolyam alakulástól függően a törlesztőrészletek összege változhat, így az átlagos fogyasztó képes értékelni a feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt gazdasági következményeit is. Olyan tartalmú tájékoztatást, miszerint az árfolyamváltozásból eredő kockázat korlátozott volna vagy azt nem teljes mértékben a fogyasztó viseli, a rendelkezés nem tartalmaz. A kölcsönszerződés 6. pontjának második bekezdése és az Üzletszabályzat 18.3.4. pontja szó szerint megegyezik, az árfolyamkockázat mibenléte tartalmának megállapításához a fogyasztónak nem kellett több szerződéses rendelkezést együttesen értelmeznie. Kiemelte a Kúria 2/2014. PJE határozatát, miszerint a nem megfelelő tájékoztatás tényét és azt, hogy ennek következtében a szerződés árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése számára nem volt világos és érthető, a fogyasztónak kell bizonyítani. E határozat értelmében a tájékoztatás megtörténtét az adós által aláírt kockázatfeltáró nyilatkozat bizonyítja, mely a kölcsönszerződés 6. pontjának része. A perbeli esetben a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy a tájékoztatás alapján alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, annak nincs reális valószínűsége [2/2014. PJE], azonban a felperes előadást sem tett a tekintetben, hogy nem volt tisztában az árfolyamváltozás fennálltával vagy annak korlátlan mértékével. A tájékoztatás nem tartalmazott különböző árfolyamokon elvégzendő számításokat, ilyen követelményt a 6/2013. és 2/2014. számú PJE határozatok, továbbá egyetlen jogszabály sem ír elő. Hivatkozott a perbeli tájékoztatással lényegében azonos tartalmú nyilatkozatot vizsgáló kúriai határozatra (Pfv.I.21.868/2018/10. számú ítélet), melyben a kockázatfeltáró nyilatkozatot értékelve a Kúria arra a következtetésre jutott, hogy az adós e körben teljes körű tájékoztatást kapott. Az alperes utalt számos ítélőtáblai határozatra is.
- [8] A felperes fellebbezésében tárgyalás tartását kérte, azonban a 74/2020. (III. 31.) Korm.rendelet 29. § (2) bekezdése alapján az ítélőtábla a fellebbezés tárgyaláson kívüli elbírálása mellett döntött. A fellebbezés nem alapos.
- [9] Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján a tényállást helyesen állapította meg és az ítélőtábla az abból levont jogkövetkeztetéssel, az ítélet indokaival egyetért, azt megismételni nem kívánja. A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel az alábbiakat emeli ki:
- [10] Megalapozatlanul hivatkozott a felperes arra, hogy a perbeli szerződés a Ptk. 522. §-a szerinti hitelszerződés. A szerződésben hitelkeret fennállta nem merült fel, így a szerződésre helyesen - annak elnevezésétől függetlenül - a Ptk. 523. §-a alkalmazandó. A felperes keresetében (6. oldal) maga is a Ptk. 523. §-ára hivatkozott, a szerződés elválaszthatatlan részét képező általános

szerződési feltételeket pedig a „Pénzkölcsön nyújtására és pénzügyi lízingre vonatkozó üzletszabályzat” tartalmazza.

- [11] Az ítéletábra rámutat arra, hogy a szerződés 6. pont második bekezdésében foglalt feltétel nem tekinthető egyedileg megtárgyalt feltételnek annak ellenére, hogy azt az egyedi szerződés tartalmazza, ugyanis e rendelkezés megegyezik az Üzletszabályzat 18.3.4. pontjában foglaltakkal. Ezen feltétel az alperesi jogelőd által a hasonló szerződéseknel alkalmazott, előre megfogalmazott kikötés, így a felperes annak kialakításában nem közreműködött [Ptk. 205/A. § (1) bekezdés]. A perbeli esetben az alperesi jogelődöt nem terhelte a Ptk. 205/B. § (2) bekezdése szerinti külön tájékoztatási kötelezettség sem, mivel e rendelkezés a szokásos szerződési gyakorlattól nem tér el, tehát e feltétel külön figyelemfelhívó tájékoztatás, valamint a felperes részéről kifejezett elfogadó nyilatkozat megtétele nélkül is a szerződés részévé vált.
- [12] A szerződéskötést megelőzően külön kockázatfeltáró nyilatkozat aláírására a felperes részéről nem került sor, a tájékoztatást az egyedi szerződés, valamint az Üzletszabályzat tartalmazta. E tájékoztatás nem csupán a Hpt. rendelkezéseinek, hanem a Bíróság C-186/16., valamint a C-51/17. számú ítéletében írtaknak is megfelelt. Kiemeli az ítéletábra, hogy valóban szükséges a megfontolt döntés meghozatalához az, hogy a megfelelő tájékoztatás alapján elegendő idő álljon rendelkezésre a szerződés tanulmányozására, értelmezésére. A perbeli esetben a szerződés tartalmazza a tájékoztatást, azonban amennyiben a felperesnek a szerződés rendelkezései vonatkozásában kétségei merültek volna fel, megfelelő idő biztosítását kérhette volna az alperesi jogelődtől a szerződés tanulmányozására, az abban foglalt kockázatok mérlegelésére, továbbá e körben megfelelő segítséget is kérhetett volna.
- [13] A szerződés 6. pont második bekezdésébe és az Üzletszabályzat 18.3.4. pontjába foglalt tájékoztatás megfelel a Hpt. 203. § (6) bekezdésében, a (7) bekezdés a) pontjában, a 6/2013. és 2/2014. PJE határozatokban és a Bíróság ítéleteiben megfogalmazott követelményeknek. Az alperesi jogelőd tájékoztatása kiterjedt arra, hogy a forint leértékelődése mind a törlesztőrészek, mind a teljes hátralévő tőketartozás növekedését eredményezi. Tájékoztatást ad arról is, hogy a törlesztőrészek forintban fizetendő összege a devizanem árfolyam és kamat alakulásától függően változhat, továbbá felhívja a figyelmet arra is, hogy a szerződés lejárat előtti megszűnése vagy módosulása esetén a teljes hátralévő tőketartozást érintő árfolyamkülönbözet egy összegben esedékessé válik. A felperes kijelentette azt is, hogy tudatában van e finanszírozási forma fokozott kockázatának és vállalja ennek következményeit. Az eljárás során a felperes csupán állította, hogy az alperesi jogelődtől olyan tájékoztatást kapott, hogy az esetleges árfolyamváltozás csupán 1.000-2.000. forinttal növeli meg a törlesztőrészlet összegét, azonban ezen állítása hitelt érdemlő bizonyítást nem nyert. A szóbeli tájékoztatás megfelelt a valóságnak abban a tekintetben, hogy a közelmúltban nem volt jelentős árfolyamváltozás.
- A tájékoztatás szövegéből a felperes semmiképp nem vonhatott le olyan következtetést, hogy az árfolyamváltozás következménye nem korlátlanul, csak bizonyos árfolyam erejéig terheli őt. Amennyiben a felperes úgy ítélte meg, hogy az árfolyamváltozásból eredő terhei oly módon emelkednek, hogy a törlesztőrészeket már fizetni nem tudja, úgy az Üzletszabályzat 18.3.3. pontjának utolsó bekezdése szerint - amennyiben hátralékos tartozása nem áll fenn - írásban kezdeményezhette volna - módosítás díj megfizetése mellett - a devizaalapú szerződése alapján fennálló hátralévő tőketartozásnak forint alapra történő konvertálását a következő törlesztőrészlet esedékességével. Így a felperes a szerződés fennállása idején nem volt elzárva attól, hogy az árfolyamváltozás következtében növekvő terhei növekedésének önmaga is gátat szabjon. E rendelkezés ellensúlyozza az árfolyamváltozás kockázatát korlátozás nélkül a felperesre hárító szerződéses kikötést.

[14] Mindezekre figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta. Észlelte, hogy az elsőfokú bíróság annak ellenére kötelezte a felperest a kereseti illeték lerovására, hogy az a felperes által a keresetlevélen illetékbélyegben lerovásra került, ezért e rendelkezést mellőzte.

A felperes fellebbezése eredményre nem vezetett, ezért az ítéletábra a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján - figyelemmel a pertárgy értékére (871.339 forint) - kötelezte az alperes másodfokú eljárásban felmerült perköltségének megfizetésére, melynek összegét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alkalmazásával állapította meg.

[15] A felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 69.700 forint fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles megfizetni az állam javára külön felhívásra.

Budapest, 2020. április 2.

. Németh László s.k.
a tanács elnöke

Dr. Molnár Ágnes s.k.
előadó bíró

Dr. Merőtey Anikó s.k.
bíró